

ІСТОРІЯ СВІТОВОЇ МУЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ

КУЛЬТУРОЛОГІЯ

1 КУРС

Р. Шуман та німецька романтична традиція

1. Багатогранність творчої діяльності як відбиток нової художньої естетики часу. Образ нового художника.
2. Життєвий та творчий шлях. Еволюція музичного мислення композитора, жанрові пріоритети у різні етапи творчості.
3. Фортепіанна музика Р. Шумана. Нова образна сфера, жанрове новаторство, особливості музичного мислення (риси фортепіанного стилю на прикладі творів “Карнавал”, „Крейслеріана”).
4. Вокальний цикл “Кохання поета”. Особливості драматургії, образної сфери, засобів музичної виразності.
5. Специфіка оркестрового письма на прикладі **увертюри „Манфред”**.
6. **Фортепіанний концерт a-moll** – яскравий зразок романтичної образності та музичної стилістики.

Рекомендована література:

1. Амброс А. Роберт Шуман. Жизнь и творчество: Перевод с нем. А. Н. Серова. М. : Музыка, 1988. – 62 с.
2. Воспоминания о Роберте Шумане. М. : Издательский дом «Композитор», Московская консерватория им. П. И. Чайковского, 2000. 556 с.
3. Геника Р. Роберт Шуман и его фортепианное творчество. СПб. : Издание редакции «Русской музыкальной газеты», 1907. 142 с.
4. Друскин М. Творческий метод Шумана // История и современность. Л., 1960.
5. Житомирский Д. Р. Шуман. Очерк жизни и творчества. М., 1964.
6. Житомирский Д. Шуман и Шопен // Избранные статьи. М. : Советский композитор, 1981. С. 119–153.
7. Лахути А. О роли образного контраста в «Крейслериане» Шумана // О музыке. Проблемы анализа. М., 1974.
8. Лахути А. Сюитные циклы Шумана // Труды кафедры теории музыки. М.: Московская гос. консерватория им. П. И. Чайковского, 1960. С. 280–337.

9. Меркулов А. Фортепианные сюитные циклы Шумана. – М. : Музыка, 1991. 93 с.
10. Попова Н. “Симфонические этюды” и “Карнавал”. М., 1957.
11. Попова Н. Фортепианные сонаты Шумана. М., 1959.
12. Шуман Р. и перекрестье путей музыки и литературы: Сб. статей. Харьков, 1997.
13. Шуман Р. Избранные статьи о музыке. М.: Музгиз, 1956. 400 с.
14. Шуман Р. Из записной книжки Маэстро Раро, Флорестана и Эвзебия. СПб. : Изд-во Н. Финдензейна, 1894. 38 с.
15. Шуман Р. О музыке и музыкантах: Собр. статей: В 2 т. М. : Музыка, 1975. Т. 1. 407 с.
16. Шуман Р. О музыке и музыкантах: Собр. статей: В 2 т. М. : Музыка, 1978. Т. 2-А. 327 с.
17. Шуман Р. Письма : В 2 т. М. : Музыка, 1970. Т. 1., 1817–1840. 719 с.
18. Шуман Р. Письма : В 2 т. М. : Музыка, 1982. Т. 2., 1840–1856. 525 с.

Г. Берліоз (1803-1869) у контексті французької національної культури

1. Характеристика суспільно-політичного та культурно-художнього життя Франції першої половини XIX століття.
2. Типологічні особливості французького романтизму як художнього напрямку, його видатні представники в літературі, живопису, музиці.
3. Життєвий і творчий шлях композитора. Жанровий спектр творчості. Еволюція музичного мислення.
4. Генеральні тенденції французького симфонізму: ідея програмності мистецтва – сутність та форми її прояву у музиці. Принципові новації симфонічної творчості Г. Берліоза. Специфіка програмності берліозівського симфонізму, концепція людини; засоби музичної виразності: **„Фантастична симфонія”**.
5. Драматична легенда **„Засудження Фауста”** – новаторство жанрового вирішення.

Рекомендована література:

1. Берліоз Г. Мемуари. М., 1962.
2. Неболюбова Л. «Фантастична» симфонія Гектора Берліоза. Музична драматургія і романтичний принцип програмності // Зарубіжна музична культура ХУІІ–ХХ століття. К., 1991. С. 39–60.
3. Роллан Р. Берліоз // Музыканты наших дней. М., 1938.
4. Соллертинский И. Г. Берліоз // Музыкально-исторические этюды. Л., 1956. С. 119–173.
5. Теодор-Валенси. Берліоз. М., 1969.
6. Хохловкина А. Г. Берліоз. М., 1960.

Ф. Мендельсон (1809–1847) та його внесок у розвиток німецької національної традиції

1. Суспільно-громадська, диригентська та педагогічна діяльність Мендельсона. Художньо-просвітницькі ідеї композитора.

2. Етапи творчого шляху музиканта. Новітні тенденції пізнього творчого періоду. Особливості стилю та специфіка музичної мови Мендельсона.

3. Жанр мініатюри у творчості Мендельсона: „Пісні без слів”.

Принцип романтичної програмності та його відбиття у жанрах інструментальної музики – концертна увертюра „Сон літньої ночі».

Рекомендована література:

1. Дамс В. Ф. Мендельсон-Бартольди. М., 1930.
2. Иванов-Борецкий М. Мендельсон. М., 1910.
3. Кенигсберг А. Увертюры Мендельсона. М., 1961.
4. Курцман. Ф. Мендельсон. М., 1967.
5. Мейлих Е. Ф. Мендельсон-Бартольди. Краткий очерк жизни и творчества. Л., 1973.
6. Мендельсон-Бартольди и традиции музыкального профессионализма: Сб. науч. трудов. Харьков, 1995.

КОНТРОЛЬНІ ПИТАННЯ

1. Романтизм як художній стиль. Особливості еволюції жанрової системи музичного мистецтва у першій половині XIX ст.
2. Романтизм у Німеччині і Австрії. Особливості національних художніх шкіл. Значення літератури в творчості композиторів-романтиків.
3. Принцип програмності та специфіка його трактування в музиці.
4. Музичні жанри у XIX столітті (роль вокальної та інструментальної мініатюри, увертюра, симфонія). Трансформація музичної мови.

ТЕМИ ДЛЯ ПИСЬМОВИХ РОБІТ

1. Пародійна діяльність паризьких „ярмаркових театрів”. Пародії А. Р. Лесажа.
2. Значення Мангеймської школи у формуванні класичного симфонічного циклу.
3. Формування принципів класичного сонатного мислення у клавірній творчості Д. Скарлатті.
4. Бетховен і Гете.
5. Жанр фортепіанної фантазії в творчості Ф. Шуберта.
6. Риси концертно-віртуозного стилю К. М. Вебера на прикладі фортепіанних п'єс „Запрошення на танець” та „Концертштюк”.
7. Публіцистична діяльність Р. Шумана.
8. Втілення ідеї програмності мистецтва у „Траурно-триумфальній симфонії” Г. Берліоза.
9. Ф. Мендельсон як блискучий викладач Лейпцігської консерваторії. Етапи творчого шляху музиканта.